

-5-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

+

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Θεω. Πρ. 5/1970*

A'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διαφ. Βιβλ. 1969 / Αριθ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμίας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος κ/Με
*Τῶν κτην. κόπρων, βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ. με τῆς καλαμίας... τῶν
 ἐν φασκοῦντων καλαμίας αἰχίνων... ἐν φασκοῦντων κτηνικῶν ἀποβλήτων
 ἀποβλήτων εἰς τὸν ἀγρὸν... ἐν φασκοῦντων καλαμίας καὶ αἰχίνων
 ἐν φασκοῦντων κτηνικῶν ἀποβλήτων... ἐν φασκοῦντων κτηνικῶν ἀποβλήτων...*

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *1905*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *1912*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
 Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;
 Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ;
ἀροτρίων ἐν τῇ ἐπαύλει... ἀροτρίων ἐν τῇ ἐπαύλει... ἀροτρίων ἐν τῇ ἐπαύλει...

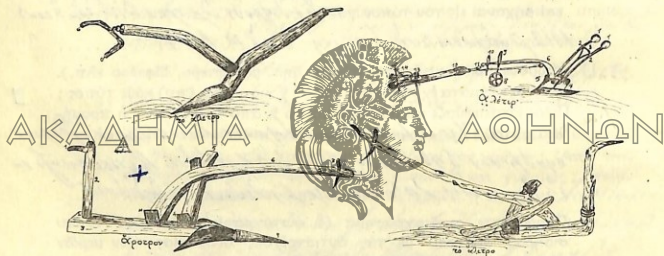
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1. *1*
- 2.
- 3. *3*
- 4. *4*
- 5. *5*
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) *1950*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *1928*

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....1928.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού *Παύλα*.....1917..... *Κορίνα*.....1954.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Θ. Πύρρος. ο. γυμνασι...* *Ὁδὸς Παιδικῶν - Ἀδελφ. Στέφανου. ἐπὶ ἐπιπέδου...* *Ἐκπαιδευτικῆς. ἀπὸ ἀφίππου...* *ματσουτροφῆς. τ. π. Πρωΐτου. Σ. Πέτρου. Σ. Π.* *... ἡ. Π. Ἀρχοντοῦ. ἑ. ν. Χρ. Σ. Π.*.....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποίαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχθυογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χριστοδ. Βα.</i>	6. <i>Στοβάρη</i>	11.
2. } <i>Κουνοῦδρε</i>	7. <i>Δενδρέ</i>	12.
3.	8. <i>Φτερά ἢ Πηλακία</i>	13.
4. <i>Σφ. γ. ν. ε.</i>	9. <i>Ἐνί</i>	14.
5. <i>Σ. π. β. γ.</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Ἴππος, βόες, ὄνος, ἡμίονος, κτλ.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *δύο.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ἦτο. ἀναγκαῖος ἦτο διὰ τὸ ζευγάρισμα.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λουῖρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λουῖρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *Ὁὐδέποτε.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον

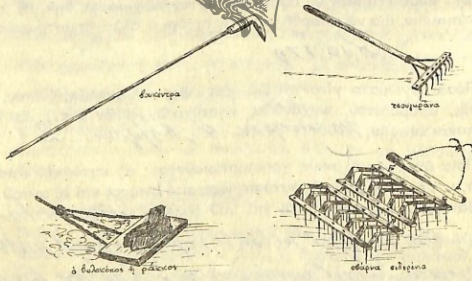
Με ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Ναί**

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

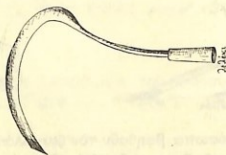
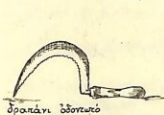
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *τὰ δὲ δρεπάνια...*
ἰσχυρίζονται μετὰ τὸ δρεπάνι... ναὶ τὰ δὲ δρεπάνια...
ἀσπείρα... ἔργα... ἀσπείρα... μετὰ τὰ εἰμονιζόμενα...
... κατωτέρω...

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Κοβ. Α.*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ εργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσετε αὐτήν).

εἰς τὰ δρεπάνια ἢ τὰ ὀδοντωτὰ, εἰς τὰ δὲ δρεπάνια...
εἰς τὴν κοβίδα... ὁμοειδῆ...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσετε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Μετὰ τὸ

1. Εἰς ὕψος 20 ἑξατοστών ἀπὸ τοῦ ἑδάφους, καὶ κατὰ τὴν ἰσότητος σχε-
δοὶ μέχρι τοῦ ἑδάφους ὁδὸν ἤθελον νὰ θάρουν τὸ ἄχρον
διὰ τροφήν τῶν ψῶν. Σήμερον δὲ ἑβδόμη γίνεταί μοι τῆς
βοήθειαν τῶν ἑβδόμη ἡμερῶν ἀνακάνων, εἰς διάφορα ὕψη
ἐναντίας μοι τῆς θέσεως τοῦ ἑδάφους.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *δευατία*.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον; *ἔχεται τὸν αἰ. αὐγ. αἰ.*
Ἰ. ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ. ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ.
ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ. ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ.
ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ. ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ.

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ; (Παραθέσατε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) *Μ. ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ.*

ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ. ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ.
ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ. ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ.
ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ. ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ.
ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ. ἡρχοντο μὲν ἔχεται αἰ. αὐγ. αἰ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντο τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των);

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς εβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ;

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

*Μόνον ἑλληνικὰ τραγούδια
ταρχύδια σχετικὰ μετὰ τοῦ θερισμοῦ
ἀπὸ ἀπῶν.*

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένου ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέοντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

*Εἰς τὸ χωράφι τοῦ ἀπῶν
ἐπιτέλειαν ἀφήνουν εἰς αὐτὸ ἔργα
δι' ἑαυτῶν εἰς τὸ πλάτος τοῦ θερισμοῦ ἐξέρχονται
τὸν τὸ πλάτος ἀπῶν ἐπιτέλειαν φωνάζουν
τὸν τὸν ἐξέρχονται ἀπῶν ἐπιτέλειαν φωνάζουν*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

*Τὸ δέσιμον ἐγένετο ἀμέσως μετὰ
τοῦ θερισμοῦ.*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

*Ὁρίζω ἡλιόφθαλον εὐδὲ καὶ ἡλιόκωστον
ἀπρὸν γαίην*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἢ
κοπή, ἢ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Μόνον ἡ ἀποθήκη

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....
.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συγκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

*τὰ δεμάτια συγκεντρώνοντο μαζι πρὸς
φάρων τοῦ εἰς κῆρον ἢ κτλ. τὰ φάρων
μαζα εἰς τὸ ἀλώνι*

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

*Ἐπιπέδω τῆς γῆς τὰ δεμάτια εἰς
σωρόν τὸν τοῦ εἰς τὸ ἀλώνι*

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

εἰς τὸ ἀλώνι

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν

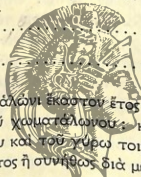
*ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ χωρίου ἢ ἐξω τοῦ χωρίου
ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ χωρίου*

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *κατὰ τὸ
 ἄλλοτε ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν. Ἀρβύλων
 κατὰ τὸ αὐτὸ ἄλλοτε ἀνήκει εἰς δύο οἰκογενείας ἢ καὶ περισσότερας τῶν ἄλλων
 εἰς τὰ βλάτια. ὁμοίως πρὸς τὰς ἀρβύλους.....*

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Παλαιότερον.
 ἄρχεται εἰς τὸ ἴδιον ἔτος ὅταν ἔσται ἡ ἀνάστασις τῆς ἀρβύλης
 ἄρχεται ἀρχὴς ἴσους μὲν τῆς ἀρβύλης τῆς αὐτῆς ἡμέρας*

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου) ; καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων)

*Κατεσκευάζεται ὡς τὴν ἀρβύλην ὡς
 ἀρβύλην ἀρβύλης ἀνωτέρω.*

9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

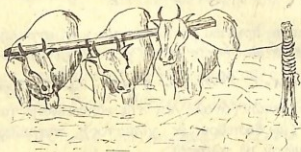
*ὡς ἐγένετο εἰς ὠρισμένην ἡμέραν ἀλλὰ
 κατὰ τὸ αὐτὸ ἄλλοτε ἀνήκει εἰς δύο οἰκογενείας ἢ καὶ περισσότερας τῶν ἄλλων
 εἰς τὰ βλάτια. ὁμοίως πρὸς τὰς ἀρβύλους.....*

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

7. Χωμάτα ληνο: Η κατασκευή του έγινε ως ακολουθεί:
ο ιδιαιτέρας του αλφειού μεταβάλλει τα ευθρόν διαφ-
ροντα χόρτα αλλ' τον χώρον του αλφειού. Κατόπιν έβραξε
τον χώρον και έποίησε αλάς το όσοτον έφα τούτε και
τα διά να γίνει το έδαφος ευρωδαιές ώστε να μην διαφύγ
γόςος η ανακατεύση το χώμα με το βιταόι κατά τον
αλφειόμοιν.

νισμόν; Περιγράψατε τόν τρόπον τούτον ἢ οἰουδήποτε ἄλλον.

*Τὰ δάκτυλα ἐπὶ ἄκρῳ τῶν τῶν εἰς τὴν
ἐπιπέδου... μὲν δὲ ἀτάκτως... ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων...*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τούτῳ καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἕλιξ ἢ στυλος, ἕως δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.); ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. *ὅ...*

ἀλώνισμα γίνεται διὰ τῆς κατὰ τὴν ἐπιπέδου τῶν σταχύων... ἐπιπέδου... ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων... ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων... ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων... ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τούτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεμένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλώνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην ;

Ὅτι ὁ ἀλώνισμός ἐγένετο μετὰ τὴν ζῶα. ἤρξατο ἐν τῇ 4^ῃ ἡμέρᾳ καὶ διήρκατο ἐν τῇ 5^ῃ ἀπογευματινῇ καὶ ἐπαναλήφθη ἐν τῇ 6^ῃ ἀρχίζουσα ἐν τῇ 8^ῃ καὶ διακόπτεται ἐν τῇ 10^ῃ ἑσπериῳν.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῦται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Ἐργαλεῖον ὡς εἶπετο ἀνωτέρω εἶναι μετὰ διχάλι, δικούλι, δουκράνι καὶ ξύλον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

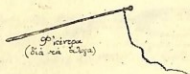
καὶ

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Καὶ...

ἔχει μῆκος 15 κ.ρ. ἦτο ἀνωτέρω φέρουσα εἰς τὴν ἀκρὴν ὀροστικὴν λαβρὴν εἰς τὴν ἄνω ἐπιπέδον καὶ εἰς τὴν ἄνω ὀροστικὴν ἢ ἀλωνόβεργον κατεπίπτει

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

Στρασίμω

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Μαμενί

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἴδικα τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βέδισα ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἴδικα τοῦ ζῶα καὶ ὑπῆρχον καὶ εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βέδισα ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἄχι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κόπανος στρωγγυλῆ

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ κροφῶ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῆ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ ἀκρημασιφόρος ὄψατος εἶκει ἐκ τῆρας
? εἰς τὸν σωρόν.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Κατ' ἀκρὰς εἶναι τοῦ β. οὐκ ἔστιν ἰσοπέδου δ. κωλύει
Μετὰ τὸ ἀνέμισμα τὸ εἶδος τοῦ ἀνέμισματος εἶναι τὸ εἶδος τοῦ
καρποῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνῶν (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναικας, εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

... εἰς τὸν σωρόν εἰς τὸν σωρόν εἰς τὸν σωρόν.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

? εἰς τὸν σωρόν εἰς τὸν σωρόν.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Με τὴν βοήθειαν τοῦ β. Μανιά.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

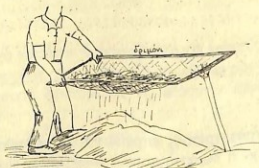
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον ἢ σαρώθρου

κόσκινον ἢ σαρώθρου

βόλιστρης

νων με ὅπως διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῆ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

Ἐπισημαστέον ὅτι ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω εἰρησθησάντων ἐργαλείων καὶ σκευῶν ἐπισημαστέον τὸ ἐπιχρῶμα καὶ τὸ ἐπιχρῶμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

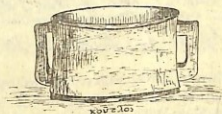
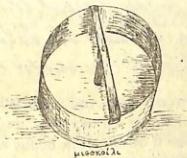

- 8) Ἄλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῆ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖα ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Εἰς τὰ ἀλάτινα ἤρχετο ὁ δέματις τῆς καὶ
 ἐλαφίαν κ... ἐπὶ ὀσμίνην καὶ τῆς Βελούρας
 ἤγει ἢ το χωρῆσι αὐτῶν... ἢ ἀλάτων...

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλασιανάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριάκων (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν).....

τὸ ἀλασιανό τιμο... τὸ ἀλάτι... τὸ ἀλάτι...
 τὸ ἀγροφυλακιάτικο... τὸ ἀλάτι... τὸ ἀλάτι...
 τὸ γυφτιάτικο... τὸ ἀλάτι... τὸ ἀλάτι...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας).....

Εἰς τὴν ἀλάτινα... γυφτιά...
 ἀλάτι...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; *εἰς τὴν αὐτὴν τὴν γαῖαν
καὶ ἀδελφίαν τῶν ἀδελφῶν ἐπιγράφει ἀποδοξίαν
ἐν τῇ τῆς ἀποδοξίαι ἀποδοξίαι τῇ ἑαυτῶν*

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα; *κατὰ*

*τὴν ἀποδοξίαν τῶν ἀδελφῶν ἀπὸ τῶν ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν
ἐκείνου ὅτι ἡμεῖς ἡμεῖς ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν
ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀδελφῶν
ἐκείνου ἡ ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀδελφῶν*

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ.;

*ὅπου τὸ θερισμὸν ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν
ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν
ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν
ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν*

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκόπον καὶ ἐπὶ ποῖον χρόνον; *ἀποδοξίαι τῶν ἀδελφῶν*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ.

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμια φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναι, άπό ποιόν μέρος;.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξέρια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψτε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος. Κάτω Βασιλικά (παλαιότερον όνομα . Δουβλατάν) Ήπαρχίας Φαρσάλων , Νομού Λαρίσης.
2. Όνοματεπώνυμον του έξετάσαντος καί συμπληρώσαντος . ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣ. ΒΟΥΤΣΑΣ , έπάγγελμα Δημοβιθάσιαλος . Ταχυδρομική διευσθύσις Κάτω Βασιλικά Φαρσάλων . Πόσα έτη διαμένει εις τον ξεταζόμενον τόπον . Τέσσαρα (4)
3. Από ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αι παρατιθέμεναι πληροφορίες .
 - α) Όνομα καί έπώνυμον . Ήθανάσιος Παπαποστόλου ήλικία έτων 76 , γραμματικαι γνώσεις Στ΄ Δημοτικου , τόπος καταγωγής Κ. Βασιλικά .
 - β) Όνομα καί έπώνυμον Νικόλαος Μπελιώνας ήλικία έτων 61 . , γραμματικαι γνώσεις Στ΄ Δημοτικου , τόπος καταγωγής Κ. Βασιλικά .

Α' α' ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Διά τήν όποράν προωρίζοντο αι πεδιναι έντάσεις καί διά τήν βοσκή των ποιμνίων αι άγονοι έντάσεις , οί ευρισκόμεναι εις λόφους πέρις του χωριου καί εις τάς όποιαις ευθύνοντο πρόνοι . Αι έντάσεις αύται έκαλοϋντο πουργαρτότοποι .

Β' ΑΓΡΟΝΟΜΙΑ

2) Οί άγρονομοί ήσαν εις τους κατοίκους του χωριου (οίτινες ήγόρασαν τους τόπους τους άγρους) από του τουρκους .

3) Ήδιανομή των άγρων έξαρτάται από τήν αντίληψιν του πατρός . Μερικοί διατηροϋν τήν περιουσίαν των συγκεντρωμένην καί τήν διανέμουσιν μετά τον θάνατόν διά συμβολαιογραφικήν πράξεωσ ή δι' ιδιοχειρου τοιαύτης , ενώ άλλοι διανέμουσιν ταύτην πρό του θανάτου των .

β' 1) Ασχολοϋνται καί εις τήν γεωργίαν καί εις τήν κτηνοτροφίαν . Μέ τήν πάροδον όμως του χρόνου ή κτηνοτροφία ήγκαταλείπεται καί οι κάτοικοι επιδίδονται αποκλειστικά καί μόνον εις τήν γεωργίαν .

2) Τεχνύται δέν υπάρχουν .

γ' 1) Ό γαιοκτήμων (τσιφλικής) έδιδε εις κάθε οικογένειαν έν τεμάχιον άγρου πρός καλλιέργειαν καί ο άρχηγός της οικογενείας ήτο υποχρεωμένος νά δώη εις αύτόν τό ήμισυ της όλης παραγωγής .

2) Οί έχοντες ιδιόν των κληρον έκαλοϋντο ιδιοκίτηται καί οι μη έχοντες ιδιόν των κληρον άλλ' έλάμβανον τοιοϋτον από τον τσιφλικά πρός καλλιέργειαν έκαλοϋντο Κουλουχτοήδες .

3) Ή άμοιβή έδίδετο εις χρ είδος , σπανίως δέ εις χρήμα .

4) Ή χρσιμοποιοϋντο άνδρες έποχικώς κατά τον μήνα Ήούνιον διά τον θέρμμόν των άγρων . Έκαλοϋντο δέ μπουλούβια καί προήρχοντο κυρίως από τήν Μακεδονίαν . Έλάμβανον ως άμοιβήν 2-3 δραχμιάς ήμερησίως .

5) Ό τσιφλικής προσελάμβανεν ως υπηρέτην νέον από τό χωριον διά τάς έργασίας όλου του έτους αντί άμοιβής 200 δραχμών .

6) α) Οι νέοι καί αι νέαι παρέμενον εις τον τόπον των εργαζόμενοι εις τό κτήμα ως έργάται ή ως υπάλληλοι . Ουδέποτε έφευγον .

β) ο χ Ι. Σελ. 2, φ. Α866)

δ: Ι) Τα χωράφια έλιπαίνοντο α) με ζωϊκήν κόπρων (βοών και αίγοπροβάτων) και β) με τήν σήψιν τών ύπαρχουσών καλαμιών αΐτινες επί αρκετόν χρονικόν διάστημα παρέμενον εις τόν άγρόν και έκαλύπτοντο δι' όργώματος καθ' όστι έφηρμόζετο ή άφρανάπαυσις. Σήμερον ή λίπανσις τών άγρών γίνεται με τεχνικά λιπάσματα. Σελ. 3, φ. Α81

Ίσασύτως δυνάμεθα νά εΐπωμεν ότι ή λίπανσις έγινετο και με κάλυψιν τής χλόης ηηε-κλήθε, διότι κατά τό διάστημα τών τεσσάρων (4) μηνών από τοῦ Μαΐου-Φεβρουαρίου μέχρι τοῦ Μαΐου οτε έγινετο τό δευτερον όργωμα τοῦ χωραφιού, ή ύπάρχουσα βλάστησις έκαλύπτετο και οὔτω μετετρέπετο εις λίπασμα.

(2) Από τό έτος 1954. Σελ. 3, φ. Α82

ε. Τό σιδηροῦν άροτρον ηρχισεν χρησιμοποιούμενον από τοῦ έτους 1912 και ή χρησιμοποιήσις τής ελκωνιστικῆς μηχανῆς (πατόζα) από τό 1917

(1) Έχρησιμοποιεΐτο σιδηροῦν μονόφτερον άροτρον συρόμενον υπό έππων, βοών ή και βουβάλων. Τοῦτο κατασκευάζετο εις έργοστάσια από όπου τό έπρομηθεύοντο οί άγρότες. Σελ. 3, φ. Α81

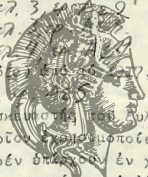
(2) Από τό έτος 1950. Σελ. 3, φ. Α82

(3) Από τό έτος 1928. Σελ. 3, φ. Α82

(4) Από τό έτος 1928. Σελ. 3, φ. Α82

(5) Μηχανή ελκωνισμοῦ (πατόζα) έτος 1917, θεωρητικώς ελκωνιστική (κομπίνια) από τό έτος 1917. Σελ. 4, φ. Α82

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΕΛΦΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

1) Ο γεωργός ητο κατασκευαστής τοῦ ξύλινου άροτροῦ. Οδτος κατασκεύαζε και έτερον τό όποιον χρησιμοποιεί σε περιπτώσιν καταστροφῆς τοῦ πρώτου. Σήμερον δέν διατίθεται έν χρήσει. Σελ. 4, φ. Α621

(2) Ως εις τό συνημμένον σκαρίφημα ύπ' αριθ. Ι. Σελ. 4, φ. Α622

(3) Σκαρίφημα ύπ' αριθ. Ι. Σελ. 4, φ. Α623

- 1) Χειρολάβα 2) 3) Κουντούρι 4) Σφήμες 5) Σπάθη
- 6) Σταβάρι 7) Δένδρες 8) Φτερά ή παράβολα 9) Ίνι.

(4) Κατά τήν εποχήν κατά τήν όποίαν εχρησιμοποιεΐτο τό ξύλινον άροτρον τό ύνι ητο όμοιον-έν δι' όλα τά είδη τών χωραφιών και δμοίαζε με τό εικονιζόμενον εις τό ύπ' αριθ. 2 σκαρίφημα. Σελ. 5, φ. Α624

(5) Εΐχε σχήμα ημισελήνου ως σκαρίφημα ύπ' αριθ. 3. Σελ. 5, φ. Α625

(6) Ητο κατασκευασμένη εκ ξύλου. Σελ. 5, φ. Α626

(7) Τανάλια, ζεμπλάρι, πριόνι, σκεπάρνι, ξυλοφάι και άριδα. Άριδα εχρησιμοποιεΐτο δύο ειδών. Η μεγάλη ητις έναλεΐτο φαλάριδα και ή μικρή ητις έναλεΐτο απλώς άριδα. Σελ. 5, φ. Α627

(8) α) Έχρησιμοποιοῦντο βούβαλοι. Σελ. 6, φ. Α628α

β) Δόο. Σελ. 6, φ. Α628β

(9) Ητο άπαραίτητος ό ζυγός δια τό ζευγάρισμα. Σκαρίφημα 4. Σελ. 6, φ. Α629

(10) Σκαρίφημα ύπ' αριθ. 5. Σελ. 6, φ. Α6210

(12) Οὔδέποτε εχρησιμοποιήθη έν μόνον ζῶον. Σε περιπτώσιν κατά τήν όποίαν ό γεωργός δέν εΐχεν δύο βουβάλους εχρησιμοποιεΐτο εις βοῦβαλος και εις έππος ή όνος. Σελ. 6, φ. Α6212

Σ: 'Αροτριάσις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

Σελ. 9, φ. Αζα

(α) Ἄρωνα ὁ ἴδιος ὁ ἰδιοκτητῆς μετὴν βοήθεια τῶν ἐνηλίκων υἱῶν του εἰάν δέν εἶχεν υἱοὺς ἢ δέν ἦσαν ἐνήλικες μετὴν βοήθεια τοῦ ὑπρέτου.)

(β) 1) Ἐτίθετο ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν ζῶν ὁ ζυγός, κατόπιν ἀπὸ τὸν ζυγὸν ἐδέετο ἐν ἐπέξηρασμένον λουρί εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ ὁποῖου ἐδέετο τὸ ἄροτρον τὸ ὀπίθων ἐσυρον τὰ ζῶα. Σελ. 7, φ. Αζβ1

(2) Ἔως ἀνωτέρω. Σελ. 7, φ. Αζβ2

(3) Ἐάν τὰ ζῶα ἦσαν βδές μετ' σχοινί τὸ ὁποῖον ἦτο προσδεδεμένον εἰς τὰ κέρατα των. Ἐάν ἦσαν βούβαλοι μετ' βουιέντρα. Σελ. 7, φ. Αζβ3

(4) Παλαιότερον τὸ ὄργωμα ἐγένετο μετ' αὐλακας κατ' εὐθείαν γραμμὴν (σφαρίφημα ὑπ' ἀριθ. 5α) σήμερον δὲ ἐκτελεσθῆκε περιφερειακῶς (σφαρίφημα 5β).

(5) Παλαιότερον ὁ ἀγρός ἐχωρίζετο εἰς τεμάχια μετ' κοφιές 15 βημάτων. Σήμερον ἡ σπορά γίνεται μετ' σπαρτικῆ μηχανῆς. Σελ. 8, φ. Αζβ5

(6) Οὐδαμοῦ. Σελ. 8, φ. Αζβ6

(7) Πλαγίως καὶ καθέτως. Συνήθως τὸ ὄργωμα ἐγένετο πλαγίως διὰ νὰ μὴ παρασύρουν τὰ ὄμβρια ὕδατα τὸ χῶμα. Σελ. 8, φ. Αζβ7

(γ) 1) Παλαιότερον ἐγένοντο τέσσαρα ὄργωματα.

α) Κατὰ τὸν μῆνα Φεβρουάριον ἐξεδέχοντο ἀνοιγμα.

β) Κατὰ τὸν μῆνα Μάϊου καλοῦμενον δευτέρω ἢ διάβασμα,

γ) Κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον καλοῦμενον φθινοπώριασμα.

Σελ. 9
φ. Αζγ1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σήμερον γίνονται δύο ὄργωματα. Ἐν κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον τὸ καλοῦμενον ἀνοιγμα καὶ ἕτερον κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον τὸ καλοῦμενον σποράς. Καιροῦ ἐπιτρέποντος γίνεται καὶ ἕνα φρεσιάρωμα τοῦ ἀγροῦ. Σελ. 9, φ. Αζγ2

2) -----

(3) Δύο ἔτη. Σελ. 9, φ. Αζγ3

(4) Παλαιότερον τέσσαρα, σήμερον δύο. Σελ. 9, φ. Αζγ4

(5) Ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ σποροτρουβάς ὅστις περιεῖχεν τὸν σπόρον εἰς ὁποῖον ἐλάμβανεν ὁ γεωργός καὶ ἔσπερνε εἰς τὰ πεταχτά. Σήμερον χρησιμοποιεῖται ἡ σπαρτικὴ μηχανή. Σελ. 9, φ. Αζγ5α

(β) Μετ' ἐλλειφοειδῆ σιδηρῶν ράβδων τοποθετημένην ἐπὶ ξύλου, ἣτις ἐκαλεῖτο ξυστροπούλα. Σελ. 9, 10, φ. Αζγ5β

(2) ΚΑΙ. Σελ. 10, φ. Αζγ5β2

(γ) Ὁ κασμάς, ἢ τσάπα καὶ τὸ δικέλι. (σφαρίφημα 6). Σελ. 10, φ. Αζγ5γ

(6) Τὰ παιδιὰ, οἱ γείτονες ἢ οἱ ὑπάλληλοι (σπανίως). Σελ. 10, φ. Αζγ6

(7) Ἐχρησιμοποιοῦντο χωράφια φθινά (ρεβένια) καὶ βρασπῆρες. Ἡ σπορά ἐγένετο στὰ πεταχτά, σήμερον μετ' σπαρτικῆς μηχανῆς. Μετὰ τὸ φύτεμα ἐγένετο ξεβοτάνισμα εἰάν ὑπῆρχον ἀγριοχορτα. Σελ. 10, φ. Αζγ7

(8) Ἐναλλάξ διάφοροι ἀγροί. Σελ. 10, φ. Αζγ8

(9) Δέν ἐκαλλιεργοῦντο, οὔτε καλλιεργοῦνται σήμερον.

Σελ. 10, φ. Αζγ9

Β: Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ .

α: 'Εργαλεῖα θερισιμοῦ.

1) Τὰ δημητριακὰ ἐθερίζοντο μέ τό δρεπάνι καί λελέκι . Σπερψή-
μα ὑπ'ἀριθ. 7. *Σ.Α. 11, ρ. Βα 1α*)

(2) Ὁ θερισιμός τοῦ βίνου ὁ ὁποῖος προορίζεται διά τροφήν τῶν ζώ-
ἐγίνετο παλαιότερον , γίνεται καί σήμερον μέ τήν κοσιά *Σ.Α. 12, ρ. Βα 2*)

3) Εἰς τό δρεπάνι ἦτο ὀδοντωτή , ἐνῶ εἰς τό λελέκι καί εἰς τήν
κοσιά ὀμαλή : Σπαρίφημα ὑπ'ἀριθ. 8. *Σ.Α. 12, ρ. Βα 3*)

4) Μέ ξύλο. *Σ.Α. 12, ρ. Βα 4*

5) Ἦγοράζοντο ἀπό τό ἐμπόριον. *Σ.Α. 13, ρ. Βα 5*

(6) Ὅχι. Δι' ἐκρίζωσης ἐγίνετο δόσκις ἢτο δύσκολος ὁ θερισιμός τοῦ
ἀγροῦ διά κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ἐγίνετο ἐκρίζωσις τῶν ὑψηλοτέρων
δημητριακῶν διά δέσιμο τῶν δερματιῶν. *Σ.Α. 13, ρ. Βα 6*)

Β: θερισιμός τῶν δημητριακῶν.

(1) Εἰς ὕψος 20 ἑκατοστῶν ἀπό τοῦ ἐδάφους , καί χαμηλότερον σχεδόν
μέχρι τοῦ ἐδάφους δόσκις ἤθελον νά πάρουν τό ἄχυρον διά τροφήν τῶν
ζώων. Σήμερον πούδ θερισιμός γίνεται μέ τήν βοήθειαν τῶν θεριζοαλω-
νιστικῶν μηχανῶν, εἰς διάφορα ὑψηλοτάτους μέ τήν θέλησιν τοῦ ἰδιο-
κτῆτου. *Σ.Α. 13, ρ. Ββ 1*

2) Καλαμιές. *Σ.Α. 13, ρ. Ββ 2*

(3) Ἰ θερισταί ἀποθετοῦν ἐπί τοῦ ἐδάφους ἡ δόσκις καί τῶν ἄλλων
δούσιν ἄλλοις ὁποῖοις συνεκείνουν τῶν ἀπὸ τῶν καί τὰ ἐπεινόν. *Σ.Α. 13, ρ. Ββ 3*

(4) Τὰ δράγματα ἐτοποθετοῦντο πολλά μαζί μέ τῆς κεφαλῆς τῶν στα-
χῶν πρὸς τήν ^{οὐμ}κατεθῦνόν. ^{Σ.Α.} ὁμοίως οἱ στάχυες ἦσαν πολύ μικροί
ἐτοποθετοῦντο σταυρωτά διά νά διευκολύνεται οὕτω τό δέσιμο τῶν.)

7 5) Δερμάτια. *Σ.Α. 13, ρ. Ββ 5.*)

Υ: Οἱ θερισταί.

(1) Ἐθερίζον οἱ ἄνδρες. Ἐάν ὁμως ὑπῆρχον γυναῖκες ἰσχυρῆς κρᾶσεως
ὡς ἐθερίζον καί αὐταί. Ἐπῆρχον καί θερισταί οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο ὡς
ἐπαγγελματίαι διά τόν αὐτόν σκοπόν ἀπό διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος
καί ἰδιαίτερος ἀπό τὰ μέρη τῆς Μακεδονίας. *Σ.Α. 14, ρ. Ββ 1*

(2) Ἦμείβοντο μέ ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα. Δύο δραχμῆς . Τό ἡμερο-
μίσθιον ἦτο μετά παροχῆς φαγητοῦ. Τό πρῶτόν ἦτο νερόσυδο ἢ μαγει-
ρευμένο φαγητό, συνήθως λαχανικά τῆς ἐποχῆς. Τό μεσημβρινό ἦτο τῆς
περισσότερες φορές σκορδαλιά (τό λεγόμενον σκορδάρι) ἢ τις ἐδρῶσις
τοῦ θερισταί . Τό βραδυνό ἦτο μαγειρευμένο φαγητό. *Σ.Α. 14, ρ. Ββ 2*)

*Σ.Α. 14
ρ. Ββ 3*

(3) Οἱ ἄνδρες καί οἱ γυναῖκες (ὅν ἐθερίζον) ἔφερον εἰς τήν ἀριστε-
ράν χεῖραν ζυλίην θήκην ἐντός τῆς ὁποίας ἔβαζον τὰ τρία δάκτυλα
ἀπό τό τέλος. Εἰς τόν δεξιάν ἔθετον καλύπτραν δερματίνην. Ὁ ἀντί-
χειρ ἦτο ἀνάλυτος. Ἡ θήκη αὕτη ἐκαλεῖτο Π α λ α μ α ρ ι ἄ .

Ἐπίσης οἱ θερισταί ἔφερον ἐμπροσθέν τῶν δερματίνων ποδιά ἢ ἄλ-
λο σκληρό ὕφασμα διά νά προστατεύονται ἀπό τῆς κολτοῖδος.)

(4) Ἐβρόντιζον πάντοτε ὁ θερισιμός νά ἀρχεται τήν δευτέραν ἀποφου-
Σ.Α. 15, ρ. Ββ 4.

γουμένης τῆς Τρίτης. Οὐδέποτε ἐθέριζον Κυριακή ἢ ἡμέραν ἑορτῆς.

Σήμερον τοῦ ὁ θερισμός γίνεται μέ μηχανάς δέν δίδεται σημασία ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν ἐνάρξεως.)

(5) Μόνον δημοτικὰ τραγούδια. Τραγούδια σχετικὰ μέ τόν θερισμόν δέν ὑπῆρχον. *Σελ. 15, φ. Βγ5*)

(6) Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἀγροῦ ἄφηναν ἀθέριστον ἓν τεμάχιον. Εἰς αὐτὸ ἔρριπτον λίθους. Εἰς τὸ τέλος τοῦ θερισμοῦ ἐθέριζον τὸ τεμάχιον ὅλοι οἱ θερισταὶ φωνάζοντας " ἔλατε νά πιάσωμε τὸ δράκο". *Σελ. 15, φ. Βγ6*)

δ: Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν στάχυων.

1) Τὸ δέσιμον ἐγίνετο ἀμέσως μετὰ τόν θερισμόν. *Σελ. 15, φ. Βδ1*

(2) Οἱ θερισταὶ οὔτινες ἐκαλοῦντο καὶ κοψιάδες ἄφηναν τοὺς στάχους ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Τούτους παρελάμβανον οἱ ἀκολουθοῦντες τοὺς θεριστάς δέτες (ἐκαλοῦντο Μπαγλατζῆδες) καὶ τοὺς ἔδεναν. Τὸ δέσιμον ἐγίνετο μέ μεγάλοὺς στάχους, μέ βάλο ἢ μέ σχοινί. *Σελ. 16, φ. Βδ2*

ε: Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

(Δέν ἐκαλλιεργήθησαν οὔτε καλλιεργοῦνται σήμερον γεώμηλα. *Σελ. 16-17, φ. Βε1*)
στ: Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Μόνον μέ ἄχυρον. *Σελ. 17, φ. Βε1*

2) -----

3)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

α: 1) Τὰ δεμάτια συγκεντρώνοντο καὶ ἐφεύροντο μέ τὰ κάρρα ἢ μέ τὰ φορτώματα εἰς τὸ δλῶνι. *Σελ. 17, φ. Γα1*)

(2) Ὁ χῶρος ὅπου ἐτοποθετοῦντο τὰ δεμάτια ἐκαλεῖτο θεμωνία. Τὰ δεμάτια ἐτοποθετοῦντο εἰς σωρὸν μέ τὰ στάχια πρὸς τὰ ἔσω. *Σελ. 18, φ. Γα2*)

(3) Ἐγίνετο εἰς τὸ δλῶνι. *Σελ. 18, φ. Γα3*)

(4) Παλαιότερον κατεσκευάζετο τὸ δλῶνι ἐντὸς τῆς αὐλῆς τῆς οἰκίας ἢ εἰς οἰκὸπέδον πλησίον τῆς οἰκίας. Ἀργότερον κατεσκευάζον κοινά. *Σελ. 18, φ. Γα4*

(5) Κατ' ἀρχάς τὸ δλῶνι ἀνήκειν εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν. Ἀργότερον κατεσκευάζοντο κοινὰ δλῶνια, ἢ χρήσις τῶν ὀποίων ἐγίνετο κατὰ σειρὰν προτεραιότητος. *Σελ. 19, φ. Γα5*)

(6) Πολαιότερον ἤραχιζεν εἰς τὰ μέσα Ἰουλίου καὶ ἐτελείωνεν εἰς τὰ μέσα Αὐγούστοθ. Σήμερον ἀρχεται περὶ τὸς ἀρχάς Ἰουλίου καὶ λήγει περὶ τὸ τέλος τοῦ ἰδίου μηνός. *Σελ. 19, φ. Γα6*)

(7) Χωματώδωνο. Ἡ κατασκευὴ τοῦτου ἐγίνετο ὡς ἀκολουθῶς. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ δλῶνιού ἐκαθάριζεν τὰ τυχόν ὑπάρχοντα χόρτα ἀπὸ τόν χῶρον τοῦ δλῶνιού, κάτόπιν ἔβρεχε τόν χῶρον καὶ ἔρριπτεν ἄχυρον τὸ ὁποῖον ἐπατοῦσε καλὰ διὰ νά γίνῃ τὸ ἔδαφος συμπαγές, ὥστε νά μὴν ὑπάρχῃ φόβος νά ἀνακατευθῇ τὸ χῶμα μέ τὸ σιτάρι κατὰ τόν δλωνισμό.)

(8) Κατεσκευάζετο ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὡς περιεγράφῃ ἀνωτέρω. *Σελ. 19, φ. Γα8*

(9) Δέν ἐγίνετο εἰς ὀρισμένην ὥραν ἀλλὰ κατεσκευάζετο πρὸ τοῦ θερισμοῦ. *Σελ. 19, φ. Γα9*)

(10) Τὰ δεμάτια ἐτοποθετοῦντο εἰς τὸ δλῶνι μέ τὰ στάχια πρὸς τὰ

Εσω. Σελ. 19.20, φ. Γα 10) ⁶⁻

II) α) Το άλωνισμα γίνεται διά της καταπατήσεως των σταχύων υπό περιφορομένων ζώων (βοών). Οι βόες έτρεχον μέσα εις τό άλωνι οδηγούμενοι από τον ιδιοκτήτη οστις εύρισκετο εις τό κέντρον του άλωνιου.

Εύλινος στύλος δέν έχρησιμοποιεϊτο. Σελ. 20, φ. Γα 11α)

β) -----

(γ) Έχρησιμοποιεϊτο χονδρή έπιμήκης σανίς έι δύο τεμαχίων. Αύτη ήτο ώπλισμένη εις τήνκάτω έπιφάνειαν διά κοιτερών μεταλλίνων έλασμάτων ή άποσχίδων σκληρού λίθου, έξηριάτο έι του ζυγού των ζώων και έσύρετο κυκλιώνως έντός του άλωνιου. Έβαλεϊτο άδουκάνι και ειχεν διαστάσεις I,50X0,50 μ. Έπρομηθεύοντο ταύτην από τήν αγορά.

Τά όσπρια ήλωνίζοντο διά των ποδών των ζώων. Σελ. 21, φ. Γα 11β)

(δ) Ότε δ άλωνισμός γίνεται μέ τά ζώα ήρχιζεν τήν 4ην πρωϊνήν και διαϊόπιετο τήν 5ην άπογευματινήν διά να έπαναληφθή τήν έπομένην. Εήθερον άρχεται τήν 8ην πρωϊνήν και διαϊόπιεταϊ τήν 10ην έσπερινήν. Σελ. 22, φ. Γα 11δ)

12) Έχρησιμοποιοϋντο τό καρπολόι μέ 4βιχάλια, τό δικούλι και τό ζυλόφινναρο. Σελ. 22, φ. Γα 12

13) ΝΑΙ. Σελ. 22, φ. Γα 13

14) Ναί. Είχεν μήκος I,50 μ. και ήτο προσηρμοσμένη εις τό άκρον δερματινή λωρίς μήκους I μ. Ηταν έτοιμη να έλαίτο νουλίτσα, δλόκληρος ή έ μισήν ή άπο τήν άκρον. Σελ. 22, φ. Γα 14

15) Έπρωσιμο. Σελ. 23, φ. Γα 15

16) Λαμνί. Σελ. 23, φ. Γα 16

17) Ό ίδιος ό γεωργός μέ όντα του ζώα. Έάν κανεις δέν ειχε ιδιανά του ζώα, ύπάρχον ειδικοί άλωνισταί καλούμενοι Α λ ω ν ι α τ ε ς

18) Ο Χ Ι. Σελ. 23, φ. Γα 18.

19) -----

20) -----

21) -----

Σελ. 25, φ. Γα 22.

(22) Κατά τό άλωνισμα μέ τά ζώα έτραγουδούντο δημοτικά τραγούδια)

Βι. Α λ χ ν ι σ μ α .

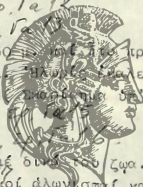
(1) Λαμνί. Μέ ζυλοσβάρνα. Αύτη ήτο ζύλου σχήματος τόξου, προσδεμένη από τήν λαϊμαργιάν των ζώων τά όποια τήν έσύρον. Έπ'αύτης έκάθητο άνθρωπος. Μετά τήν ζυλοσβάρνα έχρησιμοποιεϊτο τό Γ ρ έ β ε λ ο. Τοϋτο ήτο σανίς εις τήν όποιαν ήτο μαρφωμένον έτερον ζύλου σχηματίζον μετά'αύτης ένα ταϋ. Μετά τό γυρίβελο έχρησιμοποιεϊτο σάρωθρον όνομαζόμενον φοικαλιά. Κατεσκευάζετο από τους ίδιους τους γεωργούς. Σελ. 25, φ. Γβ 1α)

(φ. Γβ 1β) 1) Ο σχηματιζόμενος σωρός ήτο επείτεχεν σχήμα έπιμήκης. Σελ. 25-26)

(2) Κατ'αρχάς γίνεται μέ τό σιδηρένιο τ ε σ σ ε ρ ο δ ε ι κ ο λ ο. Μετά τό τεσσεροβόλο έχρησιμοποιεϊτο τό ζύλινον κ α ρ π ο λ ο δ ι. (σικαρίφημα ΙΟ.) Σελ. 26, φ. Γβ 2)

3) Άνδρες και γυναίκες έλχνιζον. Σελ. 26, φ. Γβ 3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

) 'Επιλοῦντο Κ ό τ σ ι α λ α. Σελ. 26, φρ. 164)

) -----

6) ΜΕ τήν βοήθεια τοῦ δριμονιοῦ. Σελ. 27, φρ. 166

7) 'Εσχηματίζεται σωρός με τήνβοήθεια ενός τενεκέ. Σελ. 27, φρ. 167

8) -----

(γ: 1) Εἰς τὸ ἀλώνι ἤρχετο ὁ δεκατιετής καὶ ἐλάμβανε τὴν ὀφειλὴν μετὰ τὴν Β ε δ ο ὄ ρ α ἥτις ἦτο χωρητικότητος II δαβάων. (σιαρίφημα II)

(2) Τὸ παπαδιάτιο 25 δαβάδες τὸ ζευγάρι.

Τὸ ἀγροφυλακιάτιο 1/2 " τὸ στέμμα. Σελ. 29

Τὸ γυφτιάτιο 20 δαβάδες τὸ χρόνο. φρ. 172

3) Ἐὸς τὴν οἰκίαν τοῦ γεωργοῦ σέ ξύλινα ἀμπάρια. Σελ. 29, φρ. 173.

4) Εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ γεωργοῦ καὶ πλησίον τοῦ ἀλωνίου ὑπῆρχεν ἀποθήκη ἐντός τῆς ὀπίας ἀποθηκεύετο τὸ ἄχυρον. Σελ. 29-30, φρ. 174

(5) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἐγένετο ἡ διαλογή τῶν καλυτέρων στάχυων διὰ σπόρον. Ὡσαύτως ὅτε κατεσκευάζετο ἡ θεμωνιὰ ἀνήρχοντο ἐπ' αὐτῆς γυναῖκες καὶ συνεκέντρωνον τοὺς καλυτέρους στάχους διὰ τὸν σπόρον. Σήμερον ἡ προμήθεια τοῦ σπόρου γίνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῆν 'Αγροτικὴν Τράπεζαν. Σελ. 30, φρ. 175

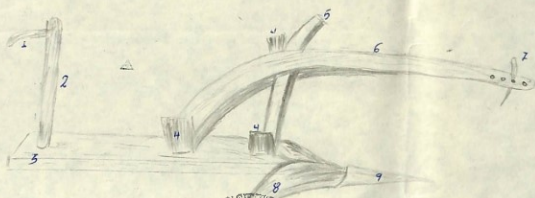
(6) Μετὰ τὸ τέλος τοῦ θερισμοῦ οἱ γεωργοὶ κατεσκευάζον μετὰ στάχους διάφορα πλέγματα τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦσαν εἰς τὸ εἰκόνημα τοῦ σπιτιοῦ ἢ εἰς τὴν θύραν. Ἐπιλάσσοντο δὲ μετὰ τὴν ἐπέοχον τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἐπιπέδου ἐπὶ τῶν καλῶν ἐργασιῶν τῶν σταχυῶν.

Δ: Ε Τ Η Σ Ι Α Ι

Σελ. 30, φρ. 176.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σκαρίονμα εν' αφορ. 1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σκαρίονμα εν' αφορ. 2

Σκαρίονμα εν' αφορ. 3

-9-

Συγγραμματα εν' αριθμ 4

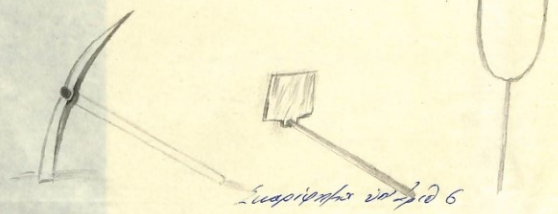

Συγγραμματα εν' αριθμ 5

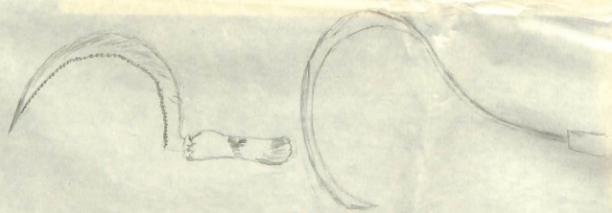
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

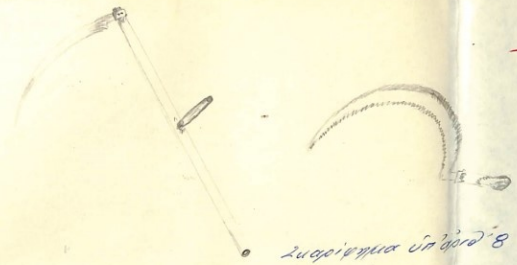

Συγγραμματα εν' αριθμ 6

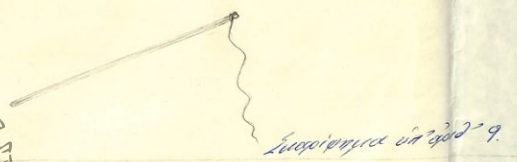

Συγγραμματα εν' αριθμ 7

-10-

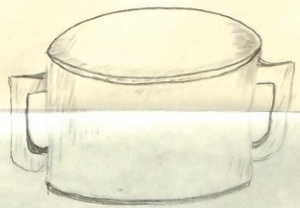
Συγγραμματα εν' αριθμ 8

Συγγραμματα εν' αριθμ 9

Συγγραμματα εν' αριθμ 10

Συγγραμματα εν' αριθμ 11